

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 408/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-14C/363/2014, postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 14Co/273/2016 a sp. zn. 14Co/121/2019 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/71/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B5-14C/363/2014, postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 14Co/273/2016 a sp. zn. 14Co/121/2019 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cdo/71/2023. Sťažovateľka sa taktiež osobitne vo vzťahu k postupu mestského súdu v napadnutom konaní domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu a najvyššiemu súdu konať v napadnutých konaniach bez zbytočných prietahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 25 000 eur od mestského súdu, vo výške 10 000 eur od krajského súdu a vo výške 5 000 eur od najvyššieho súdu. Taktiež žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava V 18. júla 2014 proti žalovanej (obchodná spoločnosť Zoznam, s. r. o.) domáhala

ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3 000 eur z titulu nepodložených, tendenčných a účelových obvinení týkajúcich sa sťažovateľky a zverejnených na webovej stránke. Okresný súd v poradí prvým rozsudkom č. k. 14 C 363/2014-137 uložil žalovanej výrokom I povinnosť zverejniť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na internetovej stránke ospravedlnenie a výrokom II povinnosť odstrániť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku z internetovej stránky sporný článok. Výrokom III bola žaloba sťažovateľky vo zvyšku zamietnutá a výrokom IV bolo zároveň rozhodnuté, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

3. Sťažovateľka podala 12. mája 2016 proti výrokom III a IV rozsudku okresného súdu odvolanie a žalovaná podala 19. mája 2016 odvolanie proti výrokom I, II a IV daného rozsudku. O odvolaniach rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 14 Co 273/2016-225 z 27. marca 2018 tak, že rozsudok okresného súdu z 19. apríla 2016 v časti, ktorou bola zamietnutá žaloba sťažovateľky o uloženie povinnosti žalovanej odstrániť všetky diskusné články, ktoré sú zverejnené na internetovej stránke, potvrdil (výrok I) a vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Na pojednávaní 23. októbra 2018 bol vyhlásený v poradí druhý rozsudok č. k. 14 C 363/2014-237, ktorým bola žaloba v časti bodu I petitu žaloby o uložení povinnosti žalovanej zverejniť ospravedlnenie v príslušnom znení zamietnutá (výrok 1), v časti náhrady nemajetkovej ujmy v sume 3 000 eur bola taktiež zamietnutá (výrok 2), pričom citovaným rozsudkom okresného súdu bolo zároveň opätovne rozhodnuté, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Proti rozsudku okresného súdu z 23. októbra 2018 podali odvolania sťažovateľka i žalovaná, odvolacie konanie bolo vedené krajským súdom pod sp. zn. 14Co/121/2019. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 399/2021-63 z 5 októbra 2021 právoplatným 19. októbra 2021 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní a prikázal mu konať v odvolacom konaní bez zbytočných prietahov. Zároveň priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie vo výške 700 eur a náhradu trov konania. Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti nevyhovel.

6. Po rozhodnutí ústavného súdu krajský súd rozsudkom č. k. 14Co/121/2019-322 z 31. mája 2022 potvrdil rozsudok okresného súdu a sťažovateľku zaviazal k náhrade trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

7. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu z 31. mája 2022 dovolanie. Spis bol predložený najvyššiemu súdu 17. júla 2023, dovolacie konanie je vedené pod sp. zn. 2 Cdo 71/2023 a do dňa podania ústavnej sťažnosti o ňom nebolo právoplatne rozhodnuté.

II.

Sťažnostná argumentácia

8. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv sťažovateľky zbytočnými prietahmi súdov konajúcich v jej právnej veci. Sťažovateľka zrekapitulovala doterajší priebeh napadnutého konania, osobitne poukázala na to, že od podania žaloby (18. júla 2014) do dňa podania ústavnej sťažnosti uplynulo už viac ako 10 rokov, 11 mesiacov a 4 týždne a vec nie je rozhodnutá vo všetkých jej zložkách.

9. Sťažovateľka je presvedčená, že postup súdov je poznačený zbytočnými priet'ahmi, ktoré majú za následok porušenie označených práv. Vo vzťahu k postupu mestského súdu osobitne uviedla, že tento súd nerozhodol o trovách konania ani po viac ako 2 rokoch, 10 mesiacoch a 4 týždňoch od právoplatnosti odvolacieho rozsudku, čo je v priamom rozpore s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ako aj s judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva. Sťažovateľka namieta, že súd prvej inštancie predložil spis na rozhodnutie o dovolaní až po viac ako 1 roku, 5 mesiacoch a 1 týždni od podania dovolania.

10. Sťažovateľka vo vzťahu ku krajskému súdu opätovne poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2021 z 5. októbra 2021, ktorý vyslovil porušenie označených práv zbytočnými priet'ahmi zo strany krajského súdu. Sťažovateľka je toho názoru, že nesústreďený a neefektívny postup krajského súdu sa pričínil o celkovú dĺžku napadnutého konania, pričom možno hovoriť o existencii extrémnych priet'ahov.

11. Vo vzťahu k najvyššiemu súdu sťažovateľka poukázala na aktuálnu dĺžku dovolacieho konania. Právna neistota sťažovateľky týkajúca sa podaného dovolania predstavuje dobu 3 rokov od jeho podania a 2 rokov od predloženia spisu najvyššiemu súdu.

12. Konanie o ochrane osobnosti a náhrade nemajetkovej ujmy predstavuje bežnú agendu všeobecných súdov. Žiadnu faktickú ani právnu náročnosť taktiež nevykazuje vykonávanie administratívnych úkonov súvisiacich s predložením spisu na rozhodnutie o dovolaní a taktiež ani rozhodovanie o výške trov konania. Podľa názoru sťažovateľky v predmetnom konaní neexistuje žiadna okolnosť, ktorá by mohla byť charakterizovaná ako obštrukčné konanie a ktorá má vplyv na dĺžku napadnutého konania. Zbytočné priet'ahy mali byť spôsobené výlučne postupom súdov konajúcich vo veci sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv zbytočnými priet'ahmi súdov rozhodujúcich v právnej veci sťažovateľky.

III.1. K postupu mestského súdu a krajského súdu:

14. Ústavný súd už na úvod pripomína, že zbytočnými priet'ahmi zo strany súdov v napadnutom konaní sa nezaobrá prvýkrát, keďže nálezom č. k. IV. ÚS 399/2021-63 z 5. októbra 2021 právoplatným 19. októbra 2021 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní sp. zn. 14Co/121/2019. Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti nevyhovel. Ústavný súd preto svoj aktuálny ústavný prieskum zameril na obdobie od 19. októbra 2021, keď nález ústavného súdu nadobudol účinky právoplatnosti.

15. Krajský súd po 7 mesiacoch od nadobudnutia právoplatnosti predmetného nálezu rozsudkom č. k. 14Co/121/2019-322 z 31. mája 2022 rozsudok okresného súdu potvrdil a sťažovateľku zaviazal k náhrade trov konania v plnom rozsahu. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 4. augusta 2022. Uvedený časový horizont je jasným ukazovateľom toho, že krajský súd rešpektoval obsah nálezu ústavného súdu a vec bola právoplatne skončená v primeranej lehote.

16. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej podstatou a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

17. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakovane tvrdí, že v napadnutom konaní nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté, s čím nemožno súhlasiť. Napriek tomu, že vo veci prebieha dovolacie konanie (na podklade mimoriadneho opravného prostriedku uplatneného sťažovateľkou), z procesného hľadiska (a tým aj z hľadiska nastolenia právnej istoty) bolo konanie v merite vecí právoplatne skončené 4. augusta 2022, keď rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol účinky právoplatnosti. Konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku nemožno považovať za ďalšie pokračovanie základného konania. Prípadné kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu je spôsobilé do budúcnosti zvrátiť právne účinky meritórných rozhodnutí, avšak podanie dovolania nemá samo osebe vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť súdnych rozhodnutí. Jednoducho povedané, pre sťažovateľku sú v súčasnosti právne záväzné rozhodnutia mestského súdu a krajského súdu a nastolený stav právnej istoty v merite vecí je zvrátiť len potenciálne.

18. Z uvedeného dôvodu preto pri hodnotení postupu mestského súdu a krajského súdu za súčasného procesného stavu nemožno hovoriť o trvajúcej právnej neistote sťažovateľky. Okrem merita vecí bola sťažovateľke právoplatne uložená povinnosť uhradiť trovy konania. Samotná skutočnosť, že výška trov dosiaľ nebola presne špecifikovaná a nebolo o nej rozhodnuté v okolnostiach vecí, nie je sama osebe spôsobilá dospieť k vysloveniu porušenia označených práv. Nemožno totiž opomenúť, že je to práve sťažovateľka, ktorá sa podaním dovolania domáha zrušenia právnych účinkov právoplatných rozhodnutí vrátane rozhodnutia o povinnosti zaplatiť trovy konania protistrane. Možno teda vysloviť, že sťažnosťou na nečinnosť mestského súdu pri rozhodovaní o trovách konania sa sťažovateľka domáha vydania rozhodnutia vo svoj neprospech.

19. Zhrňujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že v postupe konajúcich súdov za rozhodné obdobie nevidel existenciu zbytočných prietáhov zo strany konajúcich súdov, keďže v konaní bolo právoplatne rozhodnuté po 7 mesiacoch od vydania nálezu ústavného súdu. Sťažovateľka navyše doručila ústavnému súdu ústavnú sťažnosť v čase, keď bolo konanie pred mestským súdom a krajským súdom právoplatne skončené. V kontexte už uvedeného preto v súčasnosti nie je možné vysloviť porušenie označených práv vo vzťahu k mestskému súdu a krajskému súdu tak, ako to žiada sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Navyše mestský súd aktuálne nevykonáva žiadne procesné úkony, ktorými by ovplyvňoval dĺžku prebiehajúceho dovolacieho konania. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky smerujúcu proti postupu mestského súdu a krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona

č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K postupu najvyššieho súdu:

20. Pri posudzovaní postupu najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

21. Dovolacie konanie prebieha na najvyššom súde od 17. júla 2023, keď mu bol predložený súdny spis, čo v súčasnosti predstavuje dobu dvoch rokov. V dovolacom konaní najvyšší súd nevykonáva priebežne procesné úkony s účasťou sporových strán, čo môže nesprávne vyvolávať dojem „nečinnosti“. Navyše z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd v hierarchii všeobecných súdov, rezultuje, že najvyšší súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že časový rámec, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania (uznesenie sp. zn. I. ÚS 203/2021 z 11. mája 2021, ZNaU 82/2021).

22. Ústavný súd považuje aktuálnu dĺžku dovolacieho konania za akceptovateľnú pre zachovanie obsahu základných práv, ktorých porušenie sťažovateľka namietala vo vzťahu k najvyššiemu súdu vo svojej ústavnej sťažnosti. Z uvedeného dôvodu preto odmietol ústavnú sťažnosť v uvedenej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Napokon ústavný súd uzatvára, že ak by ďalší priebeh dovolacieho konania signalizoval vznik prietahov zo strany najvyššieho súdu, resp. prípadné zrušujúce rozhodnutie najvyššieho súdu by malo za následok zrušenie rozhodnutia krajského súdu, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu